

KÚRIA

Bfv.I.929/2017/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év október hó 31. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Barcsi Járásbíróság 1.B.82/2013/17. számú ítéletét és a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.507/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Barcsi Járásbíróság a 2014. július 9. napján kihirdetett 1.B.82/2013/17. számú ítéletével a rendőr zászlós terheltet bűnösnek mondta ki 11 rendbeli hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntetéseben [1978. évi IV. törvény 275. § (1) bekezdés b) pont], ezért őt egy év két hónap, végrehajtásában egy év hat hónap próbaidőre felfüggesztett börtönre ítélte, míg a terheltet további 10 rendbeli hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntetének vádja alól felmentette.

A kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Kaposvári Törvényszék a 2015. január 19. napján meghozott 1.Bf.507/2014/5. számú ítéletével az első fokú határozatot megváltoztatta, a terhelttel szemben kiszabott börtönbüntetés tartamát két évre, a próbaidő tartamát három évre felemelte, egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen a terhelt terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozva, felülvizsgálati

indítványt.

Indokai szerint az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak téves alkalmazásával minősítették a cselekményét közokirat-hamisítás büntettének, mert az általa készített rendőri jelentések nem minősülnek közokiratnak. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 45. számú büntető kollégiumi véleményére, amely szerint a fegyveres szervek szolgálata körében közhatalmi jelleggel kiállított és jogilag jelentős tény igazolására alkalmas iratok: közokiratok, míg ezzel szemben nem lehet közokiratnak tekinteni a fegyveres szervek belső életére vonatkozó iratokat. Álláspontja szerint a BK vélemény alapján a szolgálati feladatok ellátásáról készített jelentés nem közokirat, az a saját munkavégzésével kapcsolatos belső irat. A felsorolt büntetőügyekben információgyűjtést végzett társával együtt, az ügyekben a személyek tanúként nem lettek kihallgatva, mivel nem volt tudomásuk azokról az ügyekről. Véleménye szerint a rendőri jelentést akkor lehetne közokirattá minősíteni, ha ennek a ténynek a nyomozások tárgyát képező büntetőeljárásokban jelentősége lett volna. A jelentés nem tartalmazott olyan adatot, amely az közokiratnak minősülne. A jelentések, mint okirati bizonyítékok nem kerültek felhasználásra, mivel nem tartalmaztak olyan tény, amely a bizonyítást elősegítette volna. Hivatkozott az 1/2004. BJE jogegységi határozatra, amely szerint a hamis közokirat készítése vagy tartalmának meghamisítása csak abban az esetben valósít meg bűncselekményt, ha az elkövetői magatartás a közokirat olyan részét érinti, amelynél fogva a közokiratnak bizonyító ereje van, tehát joghatás kiváltására alkalmas.

Hivatkozott továbbá arra, hogy cselekménye legfeljebb az 1978. évi IV. törvény 350. § (1) bekezdése szerinti katonai vétséget, a jelentési kötelezettség megszegésének vétségét valósította meg, amelynek elévülési ideje az 1978. évi IV. törvény 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján három év volt, azonban a gyanúsítás közlésének időpontjára e cselekmények büntethetősége nagyrészt elévült.

Véleményének igazolására hivatkozott még a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 89. § (1) bekezdés a) pontjára, amely szerint az alárendelt szolgálati előljárójának szóban tartozik jelenteni a szolgálati feladatot, az utasítás végrehajtását, valamint az azt akadályozó körülményeket. E jogszabályhely (2) bekezdése az írásbeli jelentéstételi kötelezettség esetei között ezt értelemszerűen nem tartalmazza. Meglátása szerint tehát az általa készített irat még írásbeli jelentésnek sem minősülhet.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a megtámadott határozatokat a Kúria helyezze hatályon kívül és őt az ellene emelt vád alól mentse

fel.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak. Álláspontja szerint az irányadó tényállás alapján az eljáró bíróságok törvényesen vontak következtetést a terhelt bűnösségére, és törvényes a cselekmények minősítése is. Tévesnek ítélte a 45. számú büntető kollégiumi véleményre hivatkozást, mivel a terhelt által készített iratok éppen nem a rendőrség belső életével, hanem közhatalmi feladatának teljesítésével kapcsolatban keletkeztek. A jelentések ugyanis azt tartalmazták, hogy a terhelt az abban rögzített személyeket meghallgatta, és ők a nyomozott ügyekkel kapcsolatban érdemi információval nem rendelkeztek. E tényeknek pedig a büntetőeljárás további menete szempontjából van jelentősége.

Tévesnek tartotta a Legfőbb Ügyészség a szolgálati szabályzatra való hivatkozást is, mert annak alapján sem vonható olyan következtetés, hogy az érintett dokumentumok ne minősüljenek rendőri jelentésnek, és így közokiratnak.

A Legfőbb Ügyészség álláspontja összességében az volt, hogy az eljáró bíróságok helyesen és törvényesen minősítették a terhelt cselekményeit az 1978. évi IV. törvény 275. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott hivatalos személy által elkövetett közokirat-hamisítás büntettének, ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványnak ne adjon helyt, és a megtámadott határozatokat hatályukban tartsa fenn (BF.947/2017/1.).

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 423. § (5) bekezdésében meghatározott esetleges eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Be. 423. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. Az elsőfokú bíróság által megállapított, és a másodfokú bíróság által kisebb mértékben helyesbített tényállás szerint a rendőr zászlós terhelt, aki 2009. február 1. napjától a ... Rendőr-főkapitányság ... Rendőrkapitányság állományában a ... Rendőrsőn teljesít hivatásos rendőri szolgálatot körzeti megbízotti beosztásban, abból a célból, hogy az érdemi nyomozati munka látszatát keltse, a feladatkörébe tartozó nyomozások során összesen hét ügyben 11 olyan rendőri jelentést készített, amelyben olyan személyek meghallgatásáról számolt be, akikkel ténylegesen a kérdéses bűncselekményekről nem beszélt.

Előrebocsátva azt, hogy a Kúria egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, miszerint a cselekmények megítélését az elkövetéskor hatályos törvény szerint kellett elvégezni, az 1978. évi IV. törvény 275. § (1) bekezdés b) pontja szerint az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve lényeges tényt hamisan foglal közokiratba, büntettet követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Polgári perrendtartás elkövetéskor hatályos 195. § (1) bekezdése alapján az olyan papír alapú vagy elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját.

A központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdés h) pontja szerint központi államigazgatási szerv a rendvédelmi szerv, míg e törvényhely (5) bekezdés a) pontja alapján rendvédelmi szerv a rendőrség.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (2) bekezdés 1. pontja szerint a rendőrség az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését.

A Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdése alapján a rendőr-főkapitányság, továbbá a rendőrkapitányság szervezetében rendőrőrs szervezhető. A rendőrőrs feladat- és hatásköri önállósággal nem rendelkező szervezeti elem. A kormányrendelet 12. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a rendőrkapitányság bűnmegelőzési, bűnüldözési feladatkörében büntetőeljárásban nyomozó hatósági jogkört gyakorol, titkos információgyűjtő tevékenységet végez.

Az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 137. § 1. j) pontja szerint a büntető törvény alkalmazásában hivatalos személy az alkotmánybíróságnál, bíróságnál, ügyészségnél, államigazgatási szervnél, önkormányzati igazgatási szervnél, az Állami Számvevőszéknél, a Köztársaság Elnökének Hivatalánál, az Országgyűlés Hivatalánál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozik.

A Rendőrség elkövetéskor hatályban volt Szolgálati Szabályzata [62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet] 86. §-ának (1) és (2) bekezdése szerint a körzeti megbízott a rendőri szerv vezetője által meghatározott körzetben teljesít szolgálatot, tevékenységét önállóan szervezi; alapvető feladata a Rendőrség és a lakosság kapcsolatának fenntartása, meghatározott bűnügyi nyomozások elvégzése, a működési területét érintő körözési tevékenység folytatása, szabálysértési ügyekben az előzetes intézkedés foganatosítása, illetve a meghatározott vasúti, légi és vízi rendészeti rendőri munka végzése.

A bűnügyi nyomozások elvégzésének szabályait a Be. tartalmazza. A Be. 168. § (1)-(3) bekezdése alapján a nyomozó hatóság tagja az általa végzett nyomozási cselekményekről - ha az ügyész másképp nem rendelkezik - jegyzőkönyv helyett jelentést készíthet. A jelentésnek tartalmaznia kell az eljáró hatóság megnevezését, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megnevezését és a gyanúsított nevét, a nyomozási cselekmény helyét és idejét, az elvégzett eljárási cselekmények megjelölését, és ezek tartalmának tömör összefoglalását akként, hogy az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen, és azt a nyomozó hatóság eljáró tagjának alá kell írnia.

Tartalmilag a terhelt - ellenkező érvelésével szemben - a nyomozó hatóság adatszerző tevékenysége körébe tartozó tanúkutatást - a Be. 178. § (1) bekezdésének szóhasználatára szerinti - felvilágosítást végzett, amikor a jelentésben szereplő személyektől az elkövető kilétéről és az eltulajdonított hollétéről érdeklődött. A jelentés célja a törvény szerint az, hogy a nyomozó hatóság tájékoztassa az ügyészt, mely személyeket lehet tanúként kihallgatni.

Az idézett jogszabályok alapján nyilvánvaló, hogy a terhelt hivatalos személyként, a rendőrség bűnügyi nyomozási cselekményt végző tagja volt, eljárásáról a Be. szerinti jelentést készítette, amely közokiratnak minősül. Ekként cselekményeinek minősítése törvényes, megfelel az irányadó bírói gyakorlatnak (BH 2007.112.; EBH 2008.1858.; EBH 2010.2121.).

A terhelt által hivatkozott jogegységi határozat és büntető kollégiumi vélemény mindennek nem mond ellent, mivel a jogegységi határozat nem az 1978. évi IV. törvény 275. §-ához, hanem 274. §-ához ad kötelező iránymutatást, az (1) bekezdés b) pontja szerinti felhasználás, illetve az (1) bekezdés c) pontja szerinti intellektuális közokirat-hamisítás elkövetési magatartásait illetően. Az 54. BK vélemény pedig - a terhelt állításával szemben - éppen azt mondja ki, hogy a fegyveres szervek szolgálata körében közhatalmi jelleggel kiállított és jogilag jelentős tény igazolására alkalmas iratok: közokiratok.

Téves a terhelt hivatkozása az 1978. évi IV. törvény 350. § (1) bekezdésében meghatározott jelentési kötelezettség megszegésének vétségére is. E katonai bűncselekmény jogi tárgya ugyanis nem a rendőr által folytatott nyomozás során a Be. felhatalmazása alapján elkészíthető jelentés, hanem a szolgálat zavartalan ellátásához fűződő érdek és az, hogy a rendelkezések kiadására jogosultak minden olyan, a szolgálattal összefüggő eseményről vagy körülményről tudomást szerezzenek, amely intézkedésüket igényli, vagy parancsaik kiadásánál őket befolyásolhatja. A vonatkozó szabályzatok ezért a katonákat kötelezik, hogy a szolgálat ellátását érintő minden jelentős eseményről előjáróiknak nyomban jelentést tegyenek. E katonai vétség a jelentéstétel elmulasztásával vagy valótlan jelentéstétellel valósul meg, az elkövető a fontos szolgálati ügy lényeges körülményeiről nem a valóságnak megfelelően tesz jelentést, pl. fontos tényeket, adatokat elhallgat, vagy nem a valóságos történetekről tájékoztatja az előjáróját.

A terhelt által hivatkozott - egyébként az elkövetéskor még nem hatályos - 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet helyett az elkövetéskor hatályos Szolgálati Szabályzat [62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet] 102. §-a szerinti jelentési kötelezettség tehát összefügg e katonai vétséggel, de nem abban az értelemben, mint azt a terhelt állítja.

Mindezek alapján a Kúria a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, ezért a **Barcsi** Járásbíróság és a Kaposvári Törvényszék megtámadott határozatát a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. október 31.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő